

IZVJEŠTAJ O KVALITETI ZA STATISTIČKO ISTRAŽIVANJE

Investicije u zaštitu okoliša i izdaci za dobra i usluge u okolišu (IDU-OK) za 2024.

Organizacijska jedinica: Odjel statistike zaštite okoliša

Priredila: Željka Kovaček Čuklić

srpanj 2025.

0. Osnovne informacije

- Svrha, cilj i predmet istraživanja

Svrha istraživanja jest prikupiti podatke o izdacima (investicije i troškovi), prihodima (output) i zaposlenima u zaštiti okoliša i gospodarenju resursima prema djelatnostima NKD-a 2007.

- Izvještajno razdoblje

Kalendarska godina

- Pravni akti i drugi sporazumi

Uredba (EU) br. 691/2011 Europskog parlamenta i Vijeća od 6. srpnja 2011. o europskim ekonomskim računima okoliša (SL L 192, 22. 7. 2011.)

Uredba (EU) br. 538/2014 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. travnja 2014. o izmjeni Uredbe (EU) br. 691/2011 o europskim ekonomskim računima okoliša (SL L 158, 27. 5. 2014.)

Odluka o Nacionalnoj klasifikaciji djelatnosti 2007. — NKD 2007. (NN, br. 58/07. i 72/07.)

Zakon o službenoj statistici (NN, br. 25/20. i 155/23.)

Zakon o računovodstvu (NN, br. 85/24. i 145/24.)

Zakon o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija (NN, br. 121/14. i 114/22.)

Pravilnik o neprofitnom računovodstvu i računskom planu (NN, br. 01/15., 25/17., 96/18., 103/18. i 134/22.)

Pravilnik o proračunskom računovodstvu i računskom planu (NN, br. 158/23.)

- Sustav klasifikacija

Nacionalna klasifikacija djelatnosti 2007; Klasifikaciji djelatnosti zaštite okoliša i gospodarenja resursa (CEPA i CREMA) te Europski sustav nacionalnih i regionalnih računa (ESA).

- Statistički pojmovi i definicije

Investicije se odnose na ukupno ostvarene investicije u imovinu, metode, tehnologije, procese ili opremu za zaštitu okoliša. Ostvarene investicije su i u tijeku izvještajne godine izvršene izgradnje i nabave imovine bez obzira na to jesu li završene i plaćene. Podaci su raščlanjeni prema glavnoj djelatnosti investitora.

Sprečavanje onečišćenja može uključiti različite tipove djelatnosti, npr. modifikacije opreme ili tehnologije, izbor nove poboljšane tehnologije, reformulaciju ili redizajn proizvoda, zamjenu sirovina ili čistijih inputa i/ili obnavljanje promjena u gospodarenju okolišem.

Tekući izdaci za zaštitu okoliša jesu izdaci koji se troše na sve svrhovite aktivnosti usmjerene izravno na sprečavanje, smanjenje i uklanjanje zagađenja ili bilo kakvu drugu degradaciju okoliša. Obuhvaćaju izdatke za dobra i usluge.

Prihodi od djelatnosti povezanih sa zaštitom okoliša obuhvaćaju prihode od glavne, sporedne i pomoćne djelatnosti te investicije za vlastitu upotrebu, koji su rezultat djelatnosti zaštite okoliša i imaju tržišnu vrijednost (npr. električna energija nastala u procesu otplinjavanja odlagališta otpada ili recikliranje otpada) i uštede nastale internom upotrebom nusproizvoda koji su nastali kao rezultat djelatnosti zaštite okoliša.

Zaposleni u djelatnostima zaštite okoliša i gospodarenja resursima iskazuju se u ekvivalentu punoga radnog vremena (FTE). Ekvivalent punoga radnog vremena (FTE) jest broj ekvivalentnih radnih mjesta s punim radnim vremenom. Definiran je kao broj ukupnih radnih sati podijeljen s prosječnim godišnjim brojem radnih sati u punome radnom vremenu (prema ESA-i 2010.). Prema Uredbi (EU) br. 691/2011 o europskim ekonomskim računima okoliša (27. svibnja 2014.), broj zaposlenih u računima okoliša prikazuje se ekvivalentom punoga radnog vremena.

Područja djelatnosti zaštite okoliša i gospodarenje resursima

Djelatnosti zaštite okoliša dijele se na: zaštitu zraka i klime, gospodarenje otpadnim vodama, gospodarenje otpadom, zaštitu i sanaciju tla, podzemnih i površinskih voda, smanjenje buke i vibracija, zaštitu biološke raznolikosti i krajolika, zaštitu od zračenja i ostale djelatnosti.

Djelatnosti gospodarenja resursima uključuju gospodarenje vodama, šumskim resursima, divljom florom i faunom, izvorima energije, mineralima, istraživanje i razvoj resursa i ostalim resursima okoliša.

Podaci o izdacima za zaštitu okoliša prikupljaju se za različita područja okoliša prema Jedinstvenoj europskoj statističkoj klasifikaciji djelatnosti povezanih sa zaštitom okoliša (*the Single European Statistical Classification of Environmental Protection Activities* (CEPA)) prihvaćenoj na Konferenciji europskih statističara u lipnju 1994. i revidiranoj u 2000.

- Statistička jedinica

Izveštajne jedinice jesu poslovni subjekti i dijelovi poslovnih subjekata iz Statističkoga poslovnog registra te državna tijela i neprofitne organizacije.

Izvori podataka za ažuriranje Adresara jesu podaci Statističkoga poslovnog registra, Financijske agencije te drugih sekundarnih izvora.

- Statistička populacija

Poslovni subjekti i dijelovi poslovnih subjekata iz Statističkoga poslovnog registra. U izbor obuhvata statističkih jedinica obuhvaćene su sve statističke jedinice na osnovi dostupnih podataka koje su imale više od 90% investicija ili troškova u zaštitu okoliša prema područjima djelatnosti NKD-a 2007.

1. Relevantnost

1.1. Korisnici podataka

Korisnici podataka iz Državnog zavoda za statistiku (DZS-a); znanstvenici, studenti.

1.1.1. Potrebe korisnika

Znanstvenici - za istraživanja, studenti - za teze

1.1.2. Zadovoljstvo korisnika

Prvo istraživanje o zadovoljstvu korisnika Državnog zavoda za statistiku provedeno je 2013., zatim 2015., a posljednje je provedeno potkraj 2022. Rezultati istraživanja mogu se provjeriti na internetskim stranicama Državnog zavoda za statistiku <https://dzs.gov.hr/istaknute-teme-162/kvaliteta/istrazivanja-o-zadovoljstvu-korisnika/1752>.

1.2. Potpunost

Podaci se dostavljaju u skladu s odgovarajućim propisima EU-a.

1.2.1. Stopa potpunosti podataka

Pokazatelj se ne izračunava.

2. Točnost i pouzdanost

2.1. Uzoračka pogreška

Pokazatelj nije primjenjiv.

2.1.1. Pokazatelji uzoračke pogreške

Pokazatelj se ne izračunava.

2.2. Neuzoračka pogreška

Stupanj valjanosti je udio valjanih izvještajnih jedinica među svim odabranim izvještajnim jedinicama.

2.2.1. Pogreška obuhvata

Pokazatelj nije primjenjiv.

2.2.2. Stopa nadobuhvata

Pokazatelj se ne izračunava.

2.2.3. Pogreška mjerenja

Za dio podataka primjenjuje se logičko-računska kontrola (LRK), a nastale pogreške telefonski se provjeravaju s izvještajnim jedinicama prije ispravka.

2.2.4. Pogreška neodgovora

Prema potrebi se telefonski kontaktira s izvještajnim jedinicama.

2.2.5. Stopa neodgovora jedinice

Pokazatelj se ne izračunava.

2.2.6. Stopa neodgovora na određenu varijablu

Pokazatelj se ne izračunava.

2.2.7. Pogreška obrade

Pogrešno upisani podatak od strane izvještajne jedinice ili u samoj obradi prolazi kroz LRK te se provjerava i ispravlja.

2.2.8. Stopa imputacije

Pokazatelj se ne izračunava.

2.2.9. Pogreška izbora modela

Pokazatelj nije primjenjiv.

2.3. Revizija podataka

2.3.1. Politika revizije podataka

Na internetskim stranicama Državnog zavoda za statistiku na poveznici [Opća revizijska politika DZS-a](#) korisnici statističkih podataka obaviješteni su o revizijama.

2.3.2. Praksa revizije podataka

U priopćenju se objavljuju privremeni podaci, a konačni podaci u bazi podataka

2.3.3. Prosječna veličina revizije podataka

Pokazatelj se ne izračunava.

2.4. Desezoniranje

Pokazatelj nije primjenjiv

3. Pravodobnost i poštivanje rokova objavljivanja

3.1. Pravodobnost

20. prosinca 2024. (npr. podaci za 2023. objavljuju se u prosincu 2024.)

T + 345 dana

3.1.1. Pravodobnost prvih rezultata

Pokazatelj nije primjenjiv.

3.1.2. Pravodobnost konačnih rezultata

Pravodobnost konačnih rezultata jest: T + 10,3.

3.2. Poštivanje rokova objavljivanja

Svi podaci isporučeni su na vrijeme na temelju planiranih datuma objava T + 0.

3.2.1. Poštivanje rokova objavljivanja – dostava i objavljivanje

Vremenska određenost jest 0.

4. Pristupačnost i jasnoća

Podaci se diseminiraju u elektroničkom obliku – objavljivanjem na internetskim stranicama Državnog zavoda za statistiku u obliku Priopćenja i u PC Axis bazi podataka.

Priopćenje sadržava kratka metodološka objašnjenja, kao što su izvori i metode prikupljanja podataka, obuhvat i usporedivost, definicije i sl. Metapodaci su raspoloživi i u bazi podataka.

4.1. Priopćenja

[Priopćenje OEN-2024-1-4 Računi izdataka za zaštitu okoliša \(EPEA\) i Računi sektora dobara i usluga u okolišu \(EGSS\) u 2023. - privremeni podaci](#)

Datum objavljivanja: 20. prosinca 2024.

4.2. Mrežna baza podataka

[18. travnja 2025. PC Axis baze podataka – Računi izdataka za zaštitu okoliša \(EPEA\) i Računi sektora dobara i usluga u okolišu \(EGSS\)](#)

4.3. Pristup mikropodacima

Uvjeti prema kojima određeni korisnici mogu imati pristup mikropodacima propisani su [Pravilnikom o uvjetima i načinu pristupa i korištenja povjerljivih statističkih podataka Državnog zavoda za statistiku za znanstvene svrhe](#) (NN, br. 5/23.).

4.4. Dokumentacija o metodologiji

Osnovna metodološka objašnjenja objavljena su u Priopćenju i u PC Axis bazi podataka.

Sve relevantne informacije dostupne su i na mrežnoj stranici Eurostata.

5. Usklađenost i usporedivost

5.1. Koeficijent asimetričnosti u zrcalnim statistikama

Pokazatelj nije primjenjiv

5.2. Usporedivost tijekom vremena

Usporedive su serije podataka za 2014 - 2023.

5.2.1. Duljina usporedivih vremenskih serija

Duljina usporedivih vremenskih serija jest: 10 godina

5.2.2. Razlozi za prekid u vremenskoj seriji

Pokazatelj nije primjenjiv

5.3. Usklađenost kratkoročnih i godišnjih statistika

Pokazatelj se ne izračunava.

5.4. Usklađenost s podacima nacionalnih računa

Pokazatelj se ne izračunava.

5.5. Usklađenost s podacima iz administrativnih izvora

Pokazatelj se ne izračunava.

6. Trošak i opterećenje

6.1. Trošak

Troškovi su povezani s proizvodnjom podataka kroz materijalne troškove i primanja zaposlenika.

6.2. Opterećenje

Pokazatelj se za ovo istraživanje ne izračunava.